

Виконавець
KFW

РОДИНА
для кожної
дитини

ЗВІТ

за результатами визначення потреб у соціальних послугах населення СТРИЙСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Виконавець
KFW

РОДИНА
для кожної
дитини

Дослідження проводилося в межах проєкту **“Посилення спроможності громад надавати інтегровані соціальні послуги соціально незахищеним дітям Львівської, Волинської та Закарпатської областей”** Львівським міським центром соціальних послуг та реабілітації "Джерело", за підтримки Дитячого фонду м ООН (ЮНІСЕФ), проводить визначення потреб населення громади у соціальних послугах.

У проєкті беруть участь 19 громад Львівської, Волинської та Закарпатської областей.

Метою проєкту є допомога громадам у створенні й наданні якісних соціальних послуг для сімей, що опинилися у складних життєвих обставинах.

Звіт підготовлений за результатами проведених та проаналізованих 2 фокус груп з отримувачами СП та трьох глибоких інтерв'ю з надавачами СП. У звіті враховано також дані подані у Додатках, зокрема:

Додаток 1. Дані щодо соціально-демографічної ситуації у ТГ та кількості осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у СЖО;

Додаток 2. Дані щодо надавачів СП;

Додаток 3. Дані щодо забезпечення СП осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у СЖО, їх видів та потребу;

Додаток 4. Інформація за результатами оцінювання організаційної спроможності ТГ у забезпеченні населення СП.

Виклики, які вплинули на процес та результати дослідження:

- залученість у фокус групи із отримувачами соціальних послуг представників із середовища надачів соціальних послуг;
- недотримання репрезентативності вибірки цільової групи, залученої до фокус груп, з позиції представлення різних категорій отримувачів;

Стрийська міська територіальна громада

територіальна громада в Україні,
в Стрийському районі Львівської області

складу входить 47 населених пункти

площа територіальної громади: **551.1**
км²

Чисельність населення громади: 87299 осіб.

47263 осіб жіночої
статі

40036 – чоловічої
статі

у міській місцевості
проживає 48765 осіб

у сільській місцевості
– 38534 осіб

Віковий склад ТГ:

- 16073 осіб віком від 0 до 17 років, з них 8818 дівчат, 7255 хлопців;
- 9905 осіб віком від 14 до 35 років;
- 21298 осіб працездатного віку, з них 1010 офіційно зареєстрованих безробітних у центрі зайнятості;
- 22128 осіб віком 60-89 років, з них 13694 жінки та 8434 чоловіків;
- 569 осіб віком 90 років і більше, з них 449 жінок, 120 чоловіків.

У 2024 році у ТГ

- народилося 591 дитина.
- **проживає**
- 1109 багатодітних сімей, які виховують 3541 дитину;
- 112 самотніх матерів
- 360 сімей, які перебувають на обліку надавача соціальних послуг як такі, що перебувають у СЖО, при цьому у них виховується 698 дітей.
- 502 самотніх осіб, які потребують стороннього догляду.

До вразливих груп населення та/або тих, що перебувають у СЖО належать:

внутрішньо переміщені особи – у ТГ їх 7797, з яких 2800 чоловіків, 4997 жінок, 2163 дітей. Серед них 173 осіб безробітних;

особи з числа учасників антитерористичної операції та особи, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації – у ТГ їх 3000. з них 80 безробітних, зареєстрованих в центрі зайнятості;

сім'ї з дітьми, члени яких мають інвалідність – у ТГ їх 1849, в тому числі 635 сімей, де діти мають інвалідність;

сім'ї, що перебувають у складних життєвих обставинах, яких у ТГ 360. Усі вони отримують соціальні послуги та соціальну допомогу;

малозабезпечені сім'ї – 345;

постраждали від домашнього насильства – у ТГ їх 152, з яких 115 жінок, 15 чоловіків та 22 дитини;

До вразливих груп населення та/або тих, що перебувають у СЖО належать:

повнолітніх особи, які перебувають на обліку органу пробачії – 145, з яких 124 чоловіків та 21 жінок;

діти, батьки або один із батьків яких загинули внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України, бойових дій із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації – у ТГ їх 84;

особи з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування (у віці 18-23 роки), які проживають в територіальній громаді – у ТГ їх 44;

особи, хворі на туберкульоз – у ТГ їх 5, з них 1 хворіє на мультирезистентний туберкульоз;

сім'ї з дітьми, в яких тривала хвороба батьків перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки – у ТГ їх 1.

у ТГ проживає:

770

сімей у ТГ
отримують
соціальні
послуги

345

державну
соціальну
допомогу

У ТГ проживає:

354

дітей, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах, з них 164 дівчини та 190 хлопців

Вік дітей різний:

154 - дітини віком 7-14 років,

156 дітей віком 0-6 років,

14 дітей віком 15-17 років.

279

дітей, які перебувають на обліку у зв'язку з обставинами, зумовленими стихійним лихом, техногенними аваріями, катастрофами, бойовими діями чи збройними конфліктами

2

випадки жорстокого поводження з дитиною.

1

адміністративних протоколів, передбачених [статтею 173](#) (Булінг (цькування) учасника освітнього процесу) Кодексу України про адміністративні правопорушення.

58

адміністративних протоколів, передбачених [статтею 184](#) (Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей) Кодексу України про адміністративні правопорушення

У ТГ налічується:

82 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (30 дітей-сиріт + 52 дітей, позбавлених батьківського піклування);
18 із яких влаштовано на цілодобове перебування (від однієї доби на тиждень) до закладів інституційного догляду та виховання дітей,
11 виховуються в прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу,
53 перебувають під опікою/піклуванням 7 сімей, 19 дітей з яких влаштовані до закладів інституційного догляду та виховання дітей.

635 - дітей з інвалідністю,
96 - діти з інвалідністю підгрупи А,
539 - діти з інвалідністю (без підгрупи),

184 дитини з особливими освітніми потребами,
262 дітей дошкільного віку
167 – дітей шкільного віку, з яких 51 навчається за індивідуальною формою навчання та 24 дітей з ООП, яким рекомендовано отримання СП супроводу під час інклюзивного навчання.

Послуги у громаді отримує 16073 дітей

У ТГ налічується:

1214 повнолітніх осіб з інвалідністю, з них

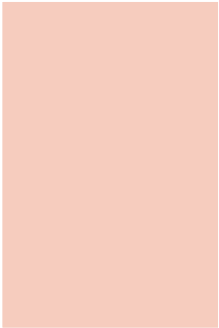
75 осіб з інвалідністю у віці 18-35 років,

444 осіб з інвалідністю у віці 36-59 років,

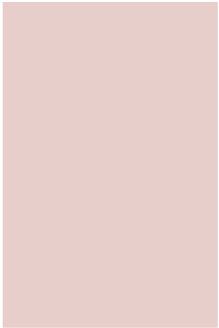
695 осіб з інвалідністю у віці 60 років і більше.

82 осіб з інвалідністю - зареєстровані в центрі зайнятості як безробітні.

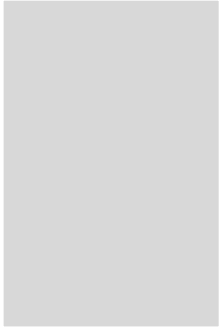
У ТГ налічується:

22128 осіб похилого віку.

у віці 90 років і більше –
569 осіб

одиноких осіб, які
потребують стороннього
догляду - 502.

Чинники, що зумовлюють вразливість / складні життєві обставини

- військовий стан, травми та втрати внаслідок військових дій;
- інвалідність дорослих та дітей і неналежна підтримка їх на рівні ТГ;
- домашнє насильство;
- похилий вік та необхідність стороннього догляду окремих осіб;
- недостатність вузькопрофільних спеціалістів із спеціальної освіти, інклюзивної освіти (*“логопед, дефектолог, реабілітолог, які б працювали з дітьми з ООП за результатами висновку ІРЦ”*), медиків, психологів;
- “відсутність соціального житла”* - зазначила одна із учасників фокус-групи з отримувачами.

Надання соціальних послуг

Виконавець
KFW

unicef
для кожної дитини

РОДИНА
для кожної
дитини

центр соціальних послуг
Джерело

інформування,

консультування,

представництво інтересів,

соціальна профілактика,

соціальний супровід
сімей/осіб, які
перебувають в складних
життєвих обставинах,

соціальний супровід
сімей, в яких виховуються
діти-сироти і діти,
позбавлені батьківського
піклування,

соціальна адаптація,

соціальна інтеграція та
реінтеграція,

екстрене (кризове)
втручання,

догляд вдома,

натуральна допомога,

супроводжувач осіб з
інвалідністю.

підтримане проживання

денний догляд дітей з
інвалідністю

Надання соціальних послуг у 2024 р.

782 ВПО

1184 сім'ї, члени яких мають інвалідність,
з них 585 мають дітей з інвалідністю,

218 осіб з числа учасників
антитерористичної операції та особи, які
здійснювали заходи із забезпечення
національної безпеки і оборони, відсічі і
стримування збройної агресії Російської
Федерації в Україні, брали участь у
заходах, необхідних для забезпечення
оборони України, захисту безпеки
населення та інтересів держави у зв'язку
з військовою агресією Російської
Федерації проти України,

44 особи з числа дітей-сиріт, дітей,
позбавлених батьківського піклування (у
віці 18-23 роки), які проживають в
територіальній громаді,

152 особи, які постраждали від
домашнього насильства, з яких 22 дитини

298 дітей, які перебувають на обліку
служби у справах дітей як такі, що
перебувають у складних життєвих
обставинах, з них , 2 дітей зазнали
жорстокого поводження,

43 - діти-сироти та діти, позбавлені
батьківського піклування (ті, які
влаштовані на цілодобове перебування
до закладів інституційного догляду та
виховання незалежно від типу, форми
власності та підпорядкування,
виховуються в прийомних сім'ях та
дитячих будинках сімейного типу,
перебувають під опікою/піклуванням,

160 дітей, батьки яких (особи, які їх
заміняють) ухиляються від виконання
своїх обов'язків,

6 дітей з інвалідністю

323 повнолітні особи з інвалідністю.

Надання соціальних послуг

Зі слів інтерв'юєрів

- *“ЦНСП, ІРЦ, Карітас, приватні психологи, правова безкоштовна допомога, первинна та вторинна ланки медицини”.*

Зі слів отримувачів

- *«ЦНСП надає соціальні послуги». Загалом, під час фокус групових дискусій було зазначено, що “СП надаються для покращення якості життя”, “СП, щоб допомогти людям соціалізуватися”, “допомогти людям з інвалідністю».*

Надання соціальних послуг

зі слів отримувачів

- є ІРЦ у громаді, є група взаємопідтримки, яка співпрацює з Будинком воїна на базі служби соціально-психологічної підтримки”, є групи взаємопідтримки сімей опікунів/піклувальників і сімей, в яких виховуються діти з інвалідністю.

Зі слів отримувачів

- Є потреба у соціальних послугах, таких як: супровід під час інклюзивного навчання, послуги для сімей, які виховують дітей з інвалідністю - денний догляд дітей з інвалідністю, раннього втручання

Надання соціальних послуг

Згідно опитувань, надаються послуги, відповідно до потреб. Зокрема,

сім'ям у складних життєвих обставинах (СЖО)

• *стоять на обліку, надаються соціальні послуги; отримують соціальну допомогу;*

сім'ям, які виховують дитину/дітей з інвалідністю

• *мають доступ до інклюзивної освіти; реабілітаційні послуги;*

сім'ям, які виховують дитину/дітей з особливими освітніми потребами (ООП)

• *є інклюзивні класи у школі ;*

батькам, які мають загрозу позбавлення батьківських прав -

• *підтримуємо вилучених з сім'ї дітей, які навчаються в інтернатному закладі з міського бюджету; розпочинаємо роботу з розвитку патронату в громаді;*

Внутрішньо переміщеним особам (ВПО) -

• *В громаді проживають ВПО, надаємо соціальні послуги, мотивуємо працевлаштуватися; працевлаштовуються, отримують матеріальну допомогу, є центри комплексного проживання;*

Одиноким особам -

• *отримують соціальну послугу догляду вдома, натуральної допомоги, підтримане проживання*

Особам з інвалідністю -

• *В штаті ЦНСП є супроводжувач осіб з інвалідністю.*

Військовослужбовцям і членам сімей військовослужбовців -

• *діє Будинок воїна, керівник якого є ветеран російсько-української війни, супровід цих сімей.*

Основні соціальні проблеми:

домашнє насильство, в тому числі і психологічне насильство, скоєне по відношенню до дітей;

інвалідність серед дитячого та дорослого населення громади;

обмеження доступу до соціальних послуг через відсутність безбар'єрного середовища для маломобільних груп; відсутність соціального транспорту для перевезення маломобільних груп населення

обмежений доступ сімей, які виховують дітей з інвалідністю та молоді з інвалідністю, людей похилого віку з інвалідністю до необхідних послуг через їх відсутність у громаді;

Надання соціальних послуг

означеним категоріям надаються послуги, відповідно до їх потреб. Зокрема,

Виконавець
KFW

unicef
для кожної дитини

РОДИНА
для кожної
дитини

центр соціальних послуг
Джерело

- обмежений доступ сімей внутрішньо переміщених осіб до соціальних послуг через їх низьку інформованість;
- Відсутність достатньої кількості фахівців для надання соціальних послуг сім'ям військовослужбовців;
- обмежений доступ до соціальних послуг осіб з інвалідністю через обмежену безбар'єрність;
- потреба фахівців спеціальної та інклюзивної освіти;
- безробіття;
- малозабезпеченість сімей;

Задля розв'язання означених вище соціальних проблем необхідно:

організувати надання соціальних послуг, створити сімейні форми виховання (сімейний патронат) для дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
працевлаштувати вчителів-логопедів, сурдопедагога у закладах освіти та ЦНСП;
забезпечити дітей з ООП освітніми, корекційно-розвитковими, психологічними, соціальними послугами у ТГ;
інформувати населення щодо перспектив працевлаштування на вакантні посади, інформування бізнесу про можливості створення робочих міст для осіб з інвалідністю, інформування цільові групи про відкриття власної справи за кошти державного бюджету та донорів;
налагодити співпрацю із сусідніми ТГ задля співфінансування або закупівлі соціальних послуг, які виявлені в результаті оцінки потреб жителів ТГ і які розвивати в ТГ наразі не рентабельно або не має на них наразі ресурсу у ТГ.

активізувати роботу мобільної бригади щодо превенції та подолання домашнього насильства, інформувати населення щодо різновидів домашнього насильства та методів покарання за його вчинення; активізувати роботу ССД щодо раннього виявлення фактів домашнього насильства по відношенню до дітей та виступити на захист прав дітей;
працевлаштувати фахівця із раннього втручання та фахівців спеціальної та інклюзивної освіти у Стрийському ІРЦ задля раннього виявлення дітей з порушеннями психофізичного розвитку, ризиком їх появи, превенції інвалідизації дітей означеної категорії, забезпечити доступ до корекційно-розвиткових і реабілітаційних послуг, засобів реабілітації дітям з порушеннями психофізичного розвитку;
організувати надання соціальних, реабілітаційних та медичних послуг для дітей та дорослих осіб з інвалідністю;
розробити систему інформування населення про соціальні послуги через налагодження мережі контактів серед активного населення громади, представників органів місцевого самоврядування, працівників суб'єктів комунальної форми власності, бізнесу;
створити безбар'єрне середовище на території громади, забезпечити доступ маломобільних груп до установ комунальної форми власності;
організувати надання соціальних послуг, функціонування груп взаємної підтримки та допомоги для сімей військовослужбовців у громаді відповідно до виявлених у них запитів;

Зі слів самих отримувачів соціальних послуг варто подумати над:

наданням СП «супровід під час інклюзивного навчання, догляд вдома, фізичний супровід», «..денного догляду для дітей з інвалідністю».

працевлаштуванням «сурдопедагога та логопеда, які потрібні громаді», «..психолога для дітей та дорослих..».

Ресурси у ТГ :

УСЗН

ССД

ЦНСП

БФ «Карітас»

Ресурси у ТГ :

Є УСЗН

ЦНСП має 3 приміщення,

15 ставок обіймає
адміністративний
персонал

8 – фахівців із
соціальної роботи,

3 соціальних
працівники,

66 соціальних
робітників,

1 практичний
психолог,

1 фізичний
реабілітолог,

Відомо:

ЦНСП залучає ресурс донорських організацій для розвитку соціальних послуг в ТГ, має досвід подання грантових заявок, надається комплексна послуга життєстійкості, працює “Вільна” – простір для дівчат і жінок, залучаються до реалізації проектів БФ та ГО, зокрема ЮНІСЕФ, «Джерело», УВКБ, Данську та Норвезьку раду у справах біженців, фонд “Рідні”, “Рідня”, “MOM”, “Рокада”.

У Стрийській ТГ жителів громади інформують про систему соціальних послуг та про перспективи їх отримання, якщо виникає така потреба через доступні канали комунікації. Зокрема, “телефонує ССД, ЦНСП”, “Нам телефонують про те, що є послуга”, “є групи у Viber, де пишуть всю інформацію для нас важливу”, “є група у Facebook” - наголосили під час фокус груп представники отримувачів..

Зі слів учасників фокусгруп: у ТГ варто запровадити “послугу супровід під час інклюзивного навчання”, “працевлаштувати сурдопедагога та логопеди потрібні у школах громади”, “практичних психологів, реабілітологів для сімей військовослужбовців та самим військовослужбовців”, “послуга соціальної адаптації для військовослужбовців”.

Висновки щодо пріоритетів організації надання соціальних послуг:

У короткостроковій перспективі варто:

оновити на сайті Стрийської ТГ сторінки ЦНСП, ССД, УСЗН, висвітлювати інформацію про зміст роботи кожної установи, її структурні підрозділи, послуги, що вони надають та категорії отримувачів, що можуть за ними звернутися;
оновити на сайті інформацію щодо наявної співпраці з сусідніми громадами з питань надання соціальних послуг; про наявних у ТГ недержавних надавачів соціальних послуг та специфіку їх роботи;
розробити дієві механізми інформування населення про роботу ЦНСП, ССД, УСЗН та послуги, що вони надають;
розробити та затвердити соціальний паспорт громади та стратегію розвитку соціальних послуг у громаді;
налагодити міжсекторальне, міжгалузеве та міждисциплінарне співробітництво (медичними установами, освітніми закладами, Будинком воїна, тощо);
налагодити співпрацю із наявними у ТГ організаціями та установами для розбудови мережі закладів для раннього виявлення сімей/осіб, які потребують підтримки та допомоги, соціальних послуг; кооперації та інтеграції зусиль та ресурсів у сфері надання соціальних послуг;
вивчити спроможність сусідніх громад щодо розвитку мережі соціальних послуг та надавачів (державних, комунальних, недержавних) соціальних послуг та укласти з ними відповідні угоди, договори, меморандуми про співпрацю, співробітництво;
залучити активних мешканців громади, бізнес до розбудови системи надання соціальних послуг в громаді;
розширити перелік КВЕДів у комунального надавача соціальних послуг та перелік структурних підрозділів;
напрацювати карту суб'єктів, залучених до надання послуг (медичних, освітніх, юридичних, соціальних, рекреаційних, дозвіллевих, реабілітаційних) у ТГ та ресурсів ТГ;

Висновки щодо пріоритетів організації надання соціальних послуг:

У середньостроковій перспективі варто:

- розробити операційні плани розвитку соціальних послуг у ТГ;
- створити послугу «соціальне таксі», в тому числі і для маломобільних груп
- залучити кошти державного бюджету, недержавного сектору до фінансування окремих соціальних послуг;
- напрацювати механізми соціального замовлення, співробітництва між сусідніми ТГ у плані розвитку та фінансування соціальних послуг;
- розвивати та залучати діючі у сусідніх ТГ недержавних надавачів соціальних, реабілітаційних та корекційно-розвиткових послуг в ТГ;
- охопити соціальними та реабілітаційними послугами сім'ї, які виховують дітей з інвалідністю - денний догляд для дітей з інвалідністю, супровід під час інклюзивного навчання; осіб з інвалідністю - соціально-реабілітаційні послуги, сімейні форми виховання - соціальний супровід, військовослужбовців, ветеранів та членів їх сімей (соціальна адаптація, соціальна інтеграція та реінтеграція, соціальний супровід);
- розвивати альтернативні форми сімейного догляду (патронат над дитиною, відділення термінового влаштування), раннє виявлення та раннє втручання, послуги з догляду (денного догляду, стаціонарного догляду, паліативного догляду) для осіб з інвалідністю та осіб похилого віку;
- підвищувати батьківську компетентність, профілакувати домашнє насильство (розробити локальні програми профілактики);
- інформувати населення про соціальні гарантії, передбачені чинним законодавством окремим цільовим групам.

Рекомендації за результатами визначення потреб населення територіальної громади у соціальних послугах

За результатами оцінки потреб визначено такі пріоритетні види соціальних послуг, які варто розвивати у ТГ для:

- сімей у СЖО – соціальна профілактика, групи взаємопідтримки
- сімей, які виховують дитину/дітей з інвалідністю, з особливими освітніми потребами – корекційно-розвиткові, реабілітаційні послуги, супровід під час інклюзивного навчання, денний догляд дітей з інвалідністю;
- багатодітних сімей, одиноких батьків - дозвіллеві послуги для дітей; освітні, раннє втручання, групи взаємопідтримки;
- сімейних форм виховання – соціальний супровід, догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, групи взаємопідтримки;
- батьків, які мають загрозу позбавлення батьківських прав, сімей, дитина/діти якої навчаються в інтернатних закладах – соціальний супровід, догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, корекційно-розвиткові, реабілітаційні послуги, послуга тимчасового влаштування, патронату над дитиною;
- внутрішньо переміщених осіб (ВПО) – працевлаштування;
- ветеранів, члени сімей ветеранів – соціальної адаптації, підвищення батьківського потенціалу, фізичного супроводу осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, пересуваються на кріслах колісних, мають порушення зору, групи взаємопідтримки;
- військовослужбовці і члени сімей військовослужбовців – соціальний супровід, соціальна адаптація, групи взаємопідтримки.
- осіб із залежностями – соціальної профілактики;
- людей похилого віку - денного догляду, стаціонарного догляду, паліативного догляду;
- осіб з інвалідністю - денного догляду, стаціонарного догляду, паліативного догляду, реабілітаційні послуги, фізичного супроводу осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, пересуваються на кріслах колісних, мають порушення зору, супровід під час працевлаштування.

Рекомендації за результатами визначення потреб населення територіальної громади у соціальних послугах

Підсилити інформування населення про соціальні послуги доступними для цільових груп каналами;

Наростили кадровий, матеріально-технічний потенціал суб'єктів системи надання соціальних послуг в ТГ;

Зробити соціальні послуги доступними для маломобільних груп;

Навчити залучених фахівців надавати послуги згідно чинного законодавства та відповідно до своїх повноважень;

Налагодити між секторальну, міжгалузеву та міждисциплінарну взаємодію в межах ТГ та за її межами;

Налагодити механізм співфінансування надавачів послуг, соціального замовлення, закупівлі послуг та надання послуг за диференційовану плату та за кошти юридичних і фізичних осіб,

Стимулювати створення недержавних надавачів або залучення недержавного надавача до надання спеціалізованих та одиничних базових соціальних послуг;

Інформувати населення про соціальні гарантії, що пропонуються державою та міжнародними донорами для окремих цільових груп (ВПО, військовослужбовці);

Розвивати сімейні форми виховання, послуги для сімейних форм, ветеранів та членів їх сімей, осіб із залежностями, дітей та осіб з інвалідністю;

Вибудовувати фандрейзингову стратегію для посилення матеріально-технічної та фінансової спроможності суб'єктів системи надання соціальних послуг в ТГ;

Сприяти розвитку та функціонуванню волонтерських груп, груп взаємопідтримки і допомоги.